

**Kulturdepartementets diarienummer:
Ku2022/01357****Kulturdepartementet
10333 Stockholm**

Remittering av betänkandet Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher SOU2022:44

Sammanfattning

Region Gotland välkomnar i flera avseenden betänkandets innehåll och förslag till en samlad nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (i vårt yttrande benämnt Förslaget). En nationell strategi kan bidra till att stärka det tvärpolitiska samarbetet, ge fokus för området och utgöra ett stöd för det regionala arbetet. Några förslag är särskilt angelägna att uppmärksamma, men det finns även områden som saknas eller behöver förtydligas. Region Gotland avgränsar sitt remissvar till Förslagets sex prioriterade områden samt avsnittet om Uppföljning av förslaget till strategi och dess insatser.

Yttrande

6.1 Tydligt tvärpolitiskt ansvar för kunskap, synergier och samverkan

Region Gotland välkomnar Förslagets breda ansats vilket understryker att utvecklingen av kulturella och kreativa näringar (KKN) beror av flera politikområden. Samtidigt instämmer Region Gotland i att KKN är en del av näringspolitiken. Region Gotland tillstyrker utredningens förslag om inrättandet av en interdepartemental funktion inom Regeringskansliet med ansvar för kunskap om utvecklingen inom området samt för samordning. Region Gotland ser däremot att ansvaret bör ligga på en ministerpost, som leder arbetet i samråd med andra berörda statsråd.

För att få en utväxling av en nationell tvärpolitisk samordning av berörda politikområden, behövs det även en aktiv och effektiv flernivåsamverkan. Främjandet av KKN behöver därför ses i en helhet, politikområdesmässigt och nivåmässigt. Här anser Region Gotland att den flernivåsamverkan som sker idag mellan nationell och regional nivå inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret i sin helhet måste stärkas och inom det även KKN. Vidare bör europeiskt samarbete alltid vara en stående punkt i denna flernivåsamverkan. Region Gotland välkomnar en nationell samordningsfunktion som kan vägleda och underlätta för regionala samarbetsprojekt med EU-finansiering.

Region Gotland ser positivt på ökad samordning nationellt för KKN, men vi noterar att förslaget inte uttrycker något om hur samverkan och dialog med regional och kommunal nivå kring KKN skulle kunna stärkas.

7.2 Förnyelse av rådgivning, kapitalförsörjning och innovationsstöd

Region Gotland instämmer i stort med Förslagets målsättningar.

Region Gotland ser att det är bra med ett förnyat uppdrag att arbeta med Kreametern, men vi anser att det i så fall behövs en referensgrupp av regionala företrädare.

Region Gotland instämmer i Förslagets beskrivning av det som utmärker värdeskapandet och lönsamhetsförutsättningarna i KKN: Företagen växer genom sina nätverk, de samarbetar hellre än konkurrerar, de vill behålla sitt unika erbjudande som ofta är konkurrenskraftigt även om det inte alltid är skalbart på samma sätt som till exempel en teknisk lösning. Erfarenheterna från projekt på Gotland med företag som målgrupp bekräftar även ett annat av Förslagets konstateranden: Behov och vilja finns hos de kulturella och kreativa företagarna och branscherna att ställa om sin verksamhet till ökad miljömässig och social hållbarhet. Region Gotland anser att det är centralt att inte parallella system byggs och ser därför positivt på Förslagets inriktning att en anpassning behöver ske mot KKN/KKB i företagsfrämjandesystemen. Det förutsätter även att insatser i form av utbildning och kompetensutveckling av det företagsfrämjande systemets aktörer behöver kunna anpassas efter lokala och regionala förutsättningar och även åtföljas med en hållbar finansiering för genomförande. Det företagsfrämjande systemet behöver generellt sett kunna hantera företagare i hela näringslivet lika, men utifrån individuella behov. Region Gotland anser emellertid att målsättningen (b) på sidan 59 avseende ambitionen att vikta andelen finansieringsstöd utifrån aktuell företagsstock inte är rätt väg att gå. Däremot instämmer Region Gotland i att det behövs mer kunskap om hur företagsfrämjandet kan förbättra sin förmåga att vägleda KKN-företag till finansieringsmöjligheter. Region Gotland instämmer även i att offentliga kulturstöd fördelas utifrån kriteriet att främja företags verksamheter och eventuella hinder för sådant förfarande undanröjs.

7.3 Långsiktigt och snabbt på upphovsrättens marknad

Region Gotland instämmer i Förslagets målsättningar om behovsanpassad rådgivning med mera kring förmåga att hantera upphovsrätten, ökad kunskap hos offentliga aktörer kring upphovsrätt och förvärvandet av immaterialrätter, samt att statliga och regionala aktörer ska besitta hög kunskap kring utvecklingen av affärsmodeller för intäktsdelning, handel med immaterialrätter.

7.4 Export, internationalisering och värdeskapande utomlands

Region Gotland instämmer i Förslagets målsättningar om förhöjda kunskaper hos exportfrämjandet och investerare om företagande och affärslogik hos KKN-företag, tillgänglighet till anpassat utbud av rådgivning, lån, utvecklingsmedel för export och internationalisering. Det företagsfrämjande systemet behöver generellt sett öka förmågan att möta företagare utifrån individuella behov, utan att ge avkall på likabehandlingsprincipen.

7.5 Hållbar arbetsmarknad och kompetensförsörjning för alla

Region Gotland instämmer i Förslagets målsättningar om att underlätta kompetensförsörjning genom system för vidareutbildning, valideringsmodeller och mångfald. Här kan Region Gotland bidra genom kompetensförsörjningsarbetet regionalt och vårt primärkommunala utbildningsansvar, yrkesvuxenutbildning och livslångt lärande.

7.6 Platsens betydelse för kulturella och kreativa verksamheter (och tvärtom)

Region Gotland instämmer i stort med Förslagets målsättningar och beskrivningar av platsens betydelse. Många företag inom kulturella och kreativa sektorn är platsberoende med en nationell och internationell marknad. Det handlar därför om att skapa nationell likvärdighet, samt om regional utveckling kring KKN-främjande för att behålla och attrahera företag. Just platsen är särskilt relevant för många inom KKN på Gotland; platsen att verka på är vald. Här vill Region Gotland betona Förslagets fokus på dynamiska, fysiska platser och noder och det offentliga engagemangets bidrag till utvecklingen av attraktiva platser där företagen vill bo, verka och växa.

Region Gotland välkomnar särskilt lydelserna i Förslaget kring KKN-företagens och kulturverksamheternas betydelse för lokal platsutveckling och besöksmål för kulturturism, samt Förslagets betoning av den lokala delaktigheten.

Region Gotland efterfrågar komplettering och konkretisering kring hur KKN/KKB ska integreras i den bredare och lokala samhällsplaneringen.

Region Gotland instämmer i Förslagets målsättning om att nationell nivå har betydelse för att stärka det lokala och regionala perspektivet i fråga om talangutveckling. Region Gotland vill här påminna om vikten av att se hela utbildningskedjan, från förskola till högre utbildning vid universitet och högskolor, det livslånga lärandet och vidareutbildning.

8. Uppföljning av strategin och dess insatser

I det här avsnittet efterfrågar Region Gotland ett förtydligande kring hur Förslaget påverkar det regionala uppdraget. Givet utredningens uppdrag har nationell nivå varit i fokus. Region Gotland vill här påminna om att förändringar nationellt medför effekter regionalt. Det är regionalt och lokalt som implementeringen sker. Därför skulle Förslaget ha behövt omfatta en mer komplett analys av systemet för flernivåsamverkan och styrning. Som det är nu tar Förslaget sin utgångspunkt i

nationell nivå, utan att belysa effekter som uppstår till följd av regionala och lokala insatser.

Det strategiska regionala arbetet har former för uppföljning, rapportering och utvärdering och lärande. En nationell strategi för KKN/KKB skulle därför, med komplettering av fokusfrågor gällande KKN, kunna ingå i befintligt regionalt utvecklings- och uppföljningsarbete.

För att stärka KKN/KKB i Sverige i sin helhet och i vår egen region, skulle Region Gotland varmt välkomna en stärkt flernivåsamverkan med nationella myndigheter. Region Gotland anser att man därför behöver utveckla det tvärpolitiska ansvaret i relation till vad som slås fast i den nationella strategin för en hållbar regional utveckling¹. För att stimulera främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher ser Region Gotland att en nationell strategi är en del av vägen framåt. En annan del är att ge uppdrag till nationella myndigheter inom olika politikområden att bedriva en mer aktiv flernivåsamverkan.

Övriga synpunkter

S. 31 Region Gotland ser positivt på Förslaget kunskapsöversikt om KKN/KKB och dess modell för att sortera och planera insatser i relation till olika utvecklingsbehov hos olika kategorier av aktörer och företag inom KKN/KKB (tabell 1). I kategorin *Övriga verksamheter* föreslår Region Gotland att rubriken ”ideella kulturdrivande föreningar” byts mot ”Övriga kulturorganisationer”. Här kan även trossamfund och studieförbund med flera omnämnas, då de bidrar regionalt med mötesplatser för kulturverksamhet och då de samarbetar med professionella privata företag inom KKN/KKB.

Regionstyrelsen

Meit Fohlin
Ordförande Regionstyrelsen

Peter Lindvall
Regiondirektör

¹ Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030, skr. 2020/21:133, publicerad 22 mars 2021